

13. svetovno prvenstvo NAVIGA FSR potekalo na Poljskem v mestu BEŁCHATOW v času od 31.07.do 10.08.2002. Prvenstva so se udeležili modelarji iz Slovenije, ki tekmujejo z modeli čolnov na daljinsko vodenje.

Kaj je NAVIGA in FSR pa v nekaj stavkih.

NAVIGA - Svetovna organizacija za modelarstvo in modelarski šport je bila ustanovljena 1958 leta v Baslu (Švica). Ustanovitvene članice so bile Nemčija, Švica, Avstrija in Francija. V Avstriji na Dunaju je bilo maja 1959 leta organizirano prvo evropsko prvenstvo. Danes je v NAVIGO vključenih 38 držav iz vseh kontinentov. Slovenija oziroma ZOTKS je članica NAVIGE od leta 1992, ko smo se prvič samostojno udeležila svetovnega prvenstva v kategorijah FSR na Švedskem. NAVIGA ima svojo spletno stran na <http://www.naviga.org> NAVIGA - Svetovna organizacija za modelarstvo in modelarski šport deluje po sekcijah:

- A / B Čolni na prevez
- C Statični modeli - makete
- FSR Daljinsko vodeni modeli (H, O, V)
- M Daljinsko vodeni modeli (Eco, Mono, Hydro, F1, F3)
- NS Vozne makete (C, F2, F4-B, F6, F7)
- S Jadrnice

Modele kategorij FSR vodijo tekmovalci s pomočjo daljinskega vodenja. To so modeli čolnov proste konstrukcije, ki ustrezajo potrebam tekmovanja, morajo pa imeti obliko in podobo čolna. Kategorija modelov FSR se deli v sledeče skupine in razrede:

FSR – H je prosto skonstruirani HIDRO model (model proste konstrukcije z dvema ali več plovnimi površinami) z motorjem z notranjim izgorevanjem in s pogonom na ladijski vijak. Razredi so: do 3,5 cm³; do 7,5 cm³; do 15 cm³.

cm³; do 7,5 cm³; do 15 cm³; do 35 cm³ (v razredu do 35 cm³ je bencinski motor z vžigom na iskro).

FSR - V je prosto skonstruirani modeli tekmovalnega čolna za vztrajnostno vožnjo (20 – 30 min) z motorjem z notranjim izgorevanjem in s pogonom na ladijski vijak. Razredi so: do 3,5 cm³; do 7,5 cm³; do 15 cm³; do 35 cm³ (v razredu do 35 cm³ je bencinski motor z vžigom na iskro).

FSR - O je prosto skonstruirani offshore model z motorjem z notranjim izgorevanjem. Offshore čoln je čoln s trupom v obliki črke V ali tunela s polovično površino pogona. Če ima odprto kabino mora imeti krmilo, voznika in navigatorja. Pri zaprti kabini to ni potrebno. Razredi so: do 3,5

Pri nas je razvita samo FSR-V skupina in tudi tekmovanja za DP potekajo samo v tej skupini. Na svetovno prvenstvo lahko vsaka država pošlje po tri tekmovalce za vsak razred. Komisija za modelarstvo pri ZOTKS je sestavo reprezentance potrdila na sestanku, ki je bil v Ljubljani 04.04.2002

na podlagi rezultatov državnega prvenstva v letu 2001. Reprezentanco naj bi sestavljalo 11 tekmovalcev, za vodjo reprezentance pa je bil imenovan Janez Melanšek. Dva tekmovalca sta naknadno odpovedala udeležbo na SP in sestava reprezentance je bila naslednja:

Juniorji:	Julijan GOLAVŠEK Marko KOBAN	»Modelar«Velenje »Navtimod«Koper	FSR-V 3,5 in FSR-V 7,5 FSR-V 3,5 in FSR-V 15
Člani:	Janez VODOVNČNIK Claudio BURLIN Samo GOLAVŠEK Iztok VRHOVNIK Žiga MELANŠEK Janez MELANŠEK	»Modelar«Velenje »Navtimod«Koper »Modelar«Velenje »Ljubljane« Ljubljana »Modelar«Velenje »Modelar«Velenje	FSR-V 3,5 in FSR-V 15 FSR-V3,5 in FSR-V 15 FSR-V 3,5 in FSR-V35 FSR-V 7,5 FSR-V 7,5 FSR-V 7,5

Matej DAVID

»Navtimod« Koper

FSR-V 15

Skrajni rok za prijavo udeležencev-representance na SP je bil konec aprila 2002. Za pripravo tekmovalcev in modelov je bilo še kar nekaj časa. Tako smo se udeležili še dveh tekem za DP 2002 (Koper in Velenje) in nekaterih tekmovanj v tujini (I-Lenno, H-Nagykaniza, CZ-Duchcow) in opravili še zadnji skupni trening v Velenju.

Samo svetovno prvenstvo je bilo organizirano v dveh delih. V skupinah H in O je tekmovanje potekalo od 31.07. do 04.08.2002. Ker slovenski tekmovalci tekmujejo samo v FSR-V skupini smo se priključili SP v drugem delu od 05. do 10.08.2002. Tako se tudi nismo udeležili uradne otvoritve prvenstva, ki je bila 31.07.2002.

Večina tekmovalcev se je na pot odpravila v soboto 03. avgusta 2002. Pot nas je vodila preko Maribora, Dunaja, Brna in Ostrave na Poljsko in nato preko Katowic, Czestochowe do Bełchatowa. Po opravljeni vožnji 900 in še nekaj kilometrov smo v nedeljo dopoldne prišli na cilj. Na vožnji po poljskih cestah, ki so v dokaj slabem stanju smo dohiteli še tekmovalca iz Jugoslavije Slobodana in Tina Pažina ter skupaj nadaljevali do športnega centra - Sportcenter "SŁOK". Del reprezentance se je nastanil v avtocampu drugi del pa v bungalovih.

V popoldanskem času smo si ogledali še finalne vožnje v H skupinah in v večernem času udeležili še podelitve H in O skupin. Seveda smo se zraven pozdravljali in srečevali z mnogimi prijatelji iz drugih držav, ki so prihajali, nekateri pa tudi že odpravljali domov. Zvečer se je pričela registracija modelov čolnov, ki se je nadaljevala tudi naslednji dan.

V ponedeljek se je poleg registracije pričel tudi uradni trening na vodni površini, kjer se bodo v prihodnjih dneh odvijale tekme. Seveda smo vsi poskusili kakšne bodo sposobnosti in hitrosti čolnov na valoviti vodi zaradi vetra. Moram povedati, da smo bili po opravljenem treningu kar malo zaskrbljeni, saj smo skoraj vsi imeli težave z krmiljenjem modelov. Nekateri tekmovalci so popoldne

odšli na trening jezero, ki je bilo oddaljeno od tekmovalnega nekaj kilometrov, nastavit motorje oziroma odpravit zadnje odkrite napake. Na jezeru pa je bilo kot na fronti, vsak po svoje, nobenega reda ali kontrole frekvenc. Bilo je kar nekaj izletov modelov na kopno. Najhuje pa jo je skupil avto Luda Smeetsa, ki je dobil direktni zadetek v vrata in nastala je lepa uboklina.

Zvečer je bil sestanek vodij reprezentanc, ki je bil kar hitro končan. Organizatorji še niso imel končane štartne liste in tudi ne točnega razporeda skupin. Tekme pa se naj bi pričele zjutraj ob 8 uri. Po nekaj nerganja je nam vodja tekmovanja, Peter SCHAFT, povedal, da bomo zjutraj dobili izvod štartnih list in da bodo zjutraj pravočasno visele na oglasni deski. Tekmovanje pa bodo odprli juniorji v FSR-V3,5 razredu z pričetkom ob 8 uri.

Zjutraj v torek 6. avgusta se pričelo zares. Prva sta se z tekmeči srečala juniorja Marko KOBAN in Julijan GOLAVŠEK v razredu FSR-V3,5. Po opravljeni vožnji je bil zadovoljen edino Marko, ki se mu je nasmihal finale. Pri članih je bilo nekoliko slabše, čeprav je rezultat 44 krogov in 15. mesto Samota GOLAVŠKA bil za naše razmere zelo soliden. Janez VODOVNČNIK je pa čoln obrni v 31. krogu in solidna uvrstitev je šla po zlu.

Po odmoru so stopili na tekmovalni pomol tekmovalci v razredu V7,5. Zopet so pričeli juniorji in Julijan je z 44 krogi delil 8. mesto z Madžarom Mullerjem. Člani smo bili zopet slabši. Žiga MELANŠEK je pri 18. krogu naletel na Bolgara in obrnil. Iztok VHOVNIK je tekmo končal že pri 8 krogu, ker je treščil v bojo. Sam pa sem imel bližnje srečanje z Italjanom Braghierijem in končal z 40 krogi na 18. mestu. Prvi dan tekmovanja je bil mimo. Nekateri smo hiteli popravljati modele drugi pa se pripravljati na kategorije V15 in V35, ki so bile na

razporedu jutri. Seveda je pa bilo zadosti časa tudi za razvedrilo in nakupe v bližnjem mestu.

V sredo, 7. avgusta so zjutraj zopet pričeli juniorji v 15 ccm razredu. Marko KOBAN je pričakoval veliko glede na rezultat v 3,5 razredu. Končal je v 8. krogu po trku z Christopherjem Hauenschilduom in luknjo v kljunu modela. V članskem razredu V15 je z 40. krogi Janez VODOVNČNIK pristal na 28 mestu. Claudio BURLIN je napravil 24. krogov, Mateju DAVIDU pa ni uspelo zagnati motorja. Ko je odprl motor je videl posledice, uničena garnitura in motorna gred. Še sreča, da je bil poleg lastnik tovarne motorjev PICCO, ki mu je posodil motor za drugi tek.

Popoldne po odmoru pa so pričeli vožnje v najmočnejši kategoriji V 35. Vsi smo bili nestrpni pred startom, tudi Samo GOLAVŠEK ki je tu zelo veliko pričakoval. Start mu je zelo dobro uspel a se je po nekaj krogih ustavil. Po pregledu motorja je opazil, da se je disk na uplinjaču razletel. Zopet je bilo do večera kaj za postorit na modelih in motorjih zraven pa še hitro skočiti na trening jezero na trening .

Zvečer je tudi bil sestanek sekcije FSR-V. Poleg mene se ga je udeležil Stane HOČEVAR. Sestanek »Section meeting FSR V« je vodil podpredsednik NAVIGE Vratislav SVORCIK. Za dve leti smo soglasno potrdili Patra SCHAFTA za vodjo sekcije FSR in Iana FOLKSONA za vodjo FSR V sekcije. Nadalje se je ugotovilo, da nobena država ne želi prirediti evropskega prvenstva. Predlogov je bilo več, najresneje pa, da se prvenstvo spremeni

sekcije FSR in Iana FOLKSONA za vodjo FSR V sekcije. Nadalje se je ugotovilo, da nobena država ne želi prirediti evropskega prvenstva. Predlogov je bilo več, najresneje pa, da se prvenstvo spremeni

v nekakšen pokal, kar se bo odločilo na naslednjem zasedanju. Italija je odstopila od organizacije svetovnega prvenstva leta 2004. Ker pa je Slovenija oziroma mesto Velenje poslalo na prezidij Navige vlogo za organizacijo naslednjega prvenstva sma po posvetu z Petrom SCHAFTOM privolila za organizacijo prvenstva leta 2004. Kandidaturo so vsi prisotni pozdravili z ploskanjem. Po odmoru smo pričeli obravnavati pravila, ki so jih na sekcijo FSR poslale posamezne državne zveze. Na kratko naj omenim nekatere sprejete pobude, ki pa jih mora potrditi še prezidij Navige na novembrskem zasedanju:

- Kaznovala se bo vožnja s polno hitrostjo mimo reševalnega čolna (min. oddaljenost vožnje je 3 m od čolna). Kršitelj bo prvič opozorjen z rumenim kartonom, naslednjič pa dobi rdeči karton;
- Država, ki bo v finalu imela enega udeleženca pridobi na naslednjem prvenstvu dodatno mesto in tista, ki bo imela dva finalista pridobi dve mesti v kvalifikacijah. Maksimalno bo tako lahko imela država pet tekmovalcev v kvalifikacijah in seveda svetovnega prvaka kategorije, ki se uvrsti neposredno na SP;
- Naslednje SP se bo tekmovalo zopet mešano, se pravi tako kot leta 2000;
- Na jezeru za trening bo potrebno voditi kontrolo frekvence;
- Tekmovalci si morajo sami zagotoviti štartne številke, po pravilih Navige;

Sestanek se je zaključil ob 22,30 uri, seveda z čestitkami vseh prisotnih za organizacijo SP leta 2004.

V četrtek 8. avgusta se je pričel drugi tek kvalifikacij. Nastopil je čas taktiziranja tistih, ki so imeli dober rezultat iz prvega teka in tistih ki so rezultat še potrebovali. Najprej so začeli s tekmovalcem člani v FSR-V3,5. Samo ni popravil rezultata, Janez pa je malo izboljšal rezultat na 40 krogov. Vendar je to bilo premalo, saj je bilo potrebno kar 49 krogov za 12. mesto, ki je še vodilo do finalnega nastopa.

Nato sta nastopila juniorja z velikimi pričakovanji. Marko je napravil 42 krogov, kar pa je zadoščalo samo za 15. mesto. Julijan pa je z 37 krogi končal na 19. mestu. Po odmoru so z drugim tekom nadaljevali tekmovalci v 7,5 razredu. Končno imamo tudi Slovenci z 9. mestom finalista, Julijana GOLAVŠEKA. Člani smo nekoliko slabši, saj je 48. krogov Iztoka VRHOVNIKA zadoščalo za uvrstitev na 22. mesto. Janez MELANŠEK ni izboljšal rezultata in je pristal na 37. mestu, Žigu pa je počena cev za hlajenje motorja preprečila boljšo uvrstitev kot na 49. mesto.

Zvečer pa na zabavo »Banquette«. Bil je zelo dobro organiziran, hrana, pijača, glasba, zabava do poznih ur itd. ....

In tu je že petek 9. avgust, za nekatere ker naporen dan, se ve zakaj, posledice poznih ur se čutijo. Zopet veliko pričakujemo ob našega juniorja Markota, pa mu je odvito krmilo preprečilo boljšo uvrstitev od 19. mesta. Člani pa zopet niso izboljšali rezultata. Na 39. mestu je pristal Janez VODOVNČNIK, mesto za njim

Claudio BURLIN in 42. mestu Matej DAVID. Popoldne pa zopet nastopi Samo s svojim čolnom v V35 »kravo« kot jo imenujemo. Vendar ni bilo sreče, saj se je kmalu zaletel z Kitajcem Zhangom in samo 20. mesto. Smo pa zato Samotu zapeli in čestitali za rojstni dan, seveda s šampanjcem. Po končanih kvalifikacijah so finalisti pričeli z uradnim treningom mi pa s pripravami za jutrišnji finale Julijana.

Sobota je v pričakovanju finalistov za naslove svetovnih prvakov. Finalne nastope so pričeli juniorji v razredu V3,5. Že ta tekma je pokazala, da gre zares na nož. Skozi vso tekmo je vodil Madžar Norbet Muller a ga je napaka stala diskvalifikacije. Zaletel se je v reševalni čoln v zadnji minuti in zmaga z 69. krogi je pripadla Rusu Antonu Tchernenu. Tudi pri članih je bilo zelo napeto. Po odstopih in obračanih nekaterih favoritov je vodstvo prevzel Kitajec Zhao Bo, ki ga je držal do konca. Na drugo mesto je prišel Belgijec Dossin, na tretje mesto pa je Francoz Cardinale.

Pa smo dočakali naše finale v razredu FSR-V7,5 junior. Po začetni napetosti je kazalo Julijanu Golavšku kar dobro. Držal je tretje mesto a je po 20 minutah malo preveč popustil »gas« in model se je ustavil. Po nadaljevanju je zopet šlo dobro a kaj več kot 7. mesto ni bilo dosegljivo. Zmagal je Francoz Villanueva z 75. krogi.

Bilo pa je zelo napeto pri članih, kjer sta Belgica Smeets »sin in oče« prepričljivo vodila vso tekmo. Zmagal je Dieter z 79. krogi pred očetom Ludom, ki mu je vso tekmo s pametno vožnjo ščitil hrbet.

Po odmoru so se za naslov pričeli potegovati juniorji v FSR-V15. Zelo napeta vožnja in bučno navijanje domačinov saj zmagal domačin Robert Karski z 75. krogi, drugo mesto pa je zasedel zmagovalc v 7,5 Francoz Villanueva. Pri članih je bilo zelo napeto, kar veliko je bilo kandidatov za naslov. Če samo omenim: Costa, oba Smeets-a, Wu, Braghieri, Folkson, Hauenschild in še nekateri. A zmaga je

pripadla in s tem tudi naslov svetovnega prvaka Francozu Erichu Costi z 87. krogi.

V razredu FSR-V35 so bili v finalu kar štirje Nemci. Celotna tekma je bila zelo napeta. Velike hitrosti, veliki čolni, veliki valovi a zmaga vedno najboljši Nемеc Ronny Riedel z 75. krogi. Drugo mesto pa je dosegel Nемеc Noller, za presenečenje pa poskrbel Nizozemec Van Oostende s tretjim mestom.

Po končani vsaki vožnjah veselje, metanje zmagovalca v vodo in svečana razglasitev. Še preden se je to uradno končalo so prireditelji Poljaki, predali zastavo Navige slovenski reprezentanci, ki bo leta 2004 priredila 14. svetovno prvenstvo in to zopet v Velenju. Pozdravi, slovo od prijateljev z snidenjem v Velenju pa vožnja nazaj proti domu. Nekateri naši so odpeljali naravnost domov, nekateri smo si šli ogledat še Krakow, nekateri pa so prespali še en dan in se zjutraj podali na pot.

In še nekaj statističnih podatkov. Na prvenstvu je sodelovalo 305 tekmovalcev z 467 modeli iz 28 držav.

Če si hoče ogledati in prebrati še kaj več pa na internetno stran Svetovne zveze Naviga <http://www.naviga.org> ali prirediteljev Poljakov <http://www.stasiu.konin.lm.pl> ali pa naše strani DM »Modelar« Velenje <http://modelar.velenje.si/>

Na koncu še znak prireditelja SP 2004 , ki bo pri nas v Velenju.

Janez Melanšek